

YURT DIŞI YATIRIM ÜLKE PROFİLİ

FİNLANDİYA

İÇİNDEKİLER

A. FİNLANDİYA İŞ ORTAMI	3
1. Finlandiya İş Ortamı	3
<u>a. İş Ortamına İlişkin Genel Göstergeler</u>	3
<u>b. Şirket Kurulumuna İlişkin Mevzuat</u>	5
- Şirket Kurmak	5
- Şube Açmak	7
- Temsilcilik Açmak	7
- Şirket Feshi	8
<u>c. Vergi Uygulamaları</u>	9
- Genel	9
- Vergi İdaresi	9
- Beyanname	10
- Muhasebe Kayıtları	10
- Verginin Hesaplanması	11
- Amortisman	12
- Diğer Hükümler	13
- Vergiden Muafiyet	13
- Diğer Vergiler	14
<u>d. Sosyal Güvenlik Uygulaması</u>	14
2. Potansiyel Yatırım Alanları	16
B. YABANCI YATIRIM MEVZUATI VE YATIRIM TEŞVİKLERİ	17
1. Yabancı Yatırımlara İlişkin Ülke Mevzuatı	17
<u>a. Genel</u>	17
<u>b) Yabancı Sermaye Yönelik Kısıtlamalar</u>	18
i) Yabancıların Gayrimenkul Edinmeleri	18
ii) Yabancı Sermayeli Şirketlere Uygulanan Ayrımcılıklar	20

- Şirket Kuruluşunda Ayrımcılık	20
- Vergi Hukukunda Ayrımcılık	20
- Yabancıların Serbest Dolaşımı	20
2. Yatırım Teşvik Mevzuatı	21
C. FİNLANDİYA'DAKİ TÜRK YATIRIMLARI	22
1. Önde Gelen Yatırımlar ve Sektörler Hakkında Bilgilendirme	22
D. FİNLANDİYA'DAKİ DİĞER ÜLKELERİN YATIRIMLARI (Doğrudan Yabancı Sermaye Verileri)	24
E. YATIRIMCILAR İÇİN YARARLI BİLGİLER	25
1. Faydalı Linkler	25

A. FİNLANDIYA İŞ ORTAMI

1. Finlandiya İş Ortamı

a.İş Ortamına İlişkin Genel Göstergeler

Bir kuzey ülkesi (Nordic) olan Finlandiya, 5,5 milyon kişilik nüfusa sahip olup, Avrupa kıtasının kuzeyinde yer almaktadır. Finlandiya AB'ye üye ülkeler arasında ekonomik büyüklük olarak orta sıralarda bulunmaktadır. Finlandiya zengin su ve orman kaynaklarına sahiptir. Tarım, ülkenin güney kesiminde soğuk iklimin izin verdiği ölçüde yapılmaktadır. Başlıca tarım ürünleri buğday, arpa, çavdar, yulaf ve patatestir. Ağaç ve orman, metalürji ve kimya sanayisi gelişmiş durumda olan ülke ekonomisinde bilişim ve haberleşme sektörleri de güçlü durumdadır.

Finlandiya'da daha çok sermaye veya yatırım malı üretimine yönelik sanayi yapısı öne çıkmaktadır. Bununla beraber sanayi sektörü ülke ekonomisinde %27,8 seviyesinde bir paya sahipken, hizmet sektörü ülke ekonomisinin %69,4'lük bir bölümünü teşkil etmektedir.

Ülkede %20 oranında alınan kurumlar vergisi diğer AB ülkelerine kıyasla düşük seviyededir. Ülkedeki yüksek ve iyi eğitilmiş iş gücü ile İngilizce bilgisi seviyesi Finlandiya'da iş yapmayı kolaylaştıran diğer faktörler arasında sayılmaktadır.

Bununla beraber, Finlandiya, özellikle kalifiye iş gücü, bilgi ve yenilikçilik sunma kapasitesi konusunda başarılıdır. Bloomberg Yenilikçilik Endeksi listesi sonucuna göre Finlandiya 2019 yılında dünyanın en yenilikçi ülkeleri arasında üçüncü iken 2020 yılında yedinci sırada yer almıştır.

Karbon nötr bir ekonomi ile iklim konularına özel önem veren Finlandiya'da ileriye dönük olarak özellikle temiz çevre teknolojileri, mobil teknolojiler, yenilenebilir enerji, sağlık teknolojileri, nükleer güvenlik ve yenilikçilik içerik taşıyan konularının öne çıkarıldığı gözlemlenmektedir. Bu alanlarda stratejiler oluşturularak, yeni ihrac pazarları aranmaktadır. Bu şekilde, iyi eğitilmiş iş gücüne yönelik yeni istihdam alanları açılacağı değerlendirilmektedir.

Yenilikçi yaklaşım yaygınlaştırılarak, bu kapsamda gençlerin girişimciliğe özendirilmesiyle başta bilişim sektörü olmak üzere melek yatırımcılarının ve risk sermayesi yatırımcılarının (venture capital) ilgisi çekilmeye çalışılmaktadır. Bu şekilde, yeni fikirlerin ticarileştirilmesi için çalışılmakta ve bunlara sahip kişilerin üretkenliğinin devamı amaçlanmaktadır.

Her alanda ve seviyede sayısallaşmanın sağlanarak, ileri düzeye getirilmesi öngörülmektedir. Fin ekonomisinin ihtiyaç gösterdiği verimlilik artışına sayısallaşmanın önemli katkı yapacağı değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, yapay zeka, robot kullanımı, veri analizi ve depolanması ile hızlı iletişim sağlanması gibi unsurların geliştirilmesine gayret gösterilmektedir.

Avrupa Komisyonu tarafından 2014 yılından bu yana her yıl yayımlanan ve AB ülkelerinin dijital performanslarını raporlayan Dijital Ekonomi ve Toplum Endeksi (DESI) 2022 verilerine göre Finlandiya birinci sırada yer almakta olup, Finlandiya'yı Danimarka, Hollanda ve İsveç takip etmektedir.

Kredi Derecelendirme Kuruluşu S&P 31 Ekim 2022 tarihinde, Fitch ise 17 Şubat 2023 tarihinde, Finlandiya'nın kredi notunu AA+ olarak, ülkenin ekonomik görünümünü ise "durağan" olarak açıklamıştır.

Fitch, Finlandiya'nın 'AA+' notu, çok yüksek yönetim göstergeleri, kişi başına düşen yüksek GSYİH ve Avro bölgesi üyeliği ile desteklenmekte olduğu belirtilen açıklamada, demografik baskıların Finlandiya ekonomisi için düşük bir potansiyel büyüme oranına dönüşmekte olduğu da ifade edilmektedir.

Finlandiya İstatistik Ofisi tarafından yayımlanan açıklamaya göre, Finlandiya'nın gayri safi yurtiçi hasılası (GSYİH) 2022 yılında %2,1 artmıştır. Yapılan açıklamada; 2022 yılında özel tüketim için daha fazla para harcandığı, bu durumun kısmen, bir önceki yıla tekabül eden emtia fiyatlarının istisnai bir şekilde artmasından kaynaklandığı belirtilerek, tüketici fiyat endeksine göre 2022 yılı enflasyonunun (%7,1) son 40 yılın en yüksek seviyesinde gerçekleştiği ifade edilmiş ve cari fiyatlarla özel tüketimin %8, özel tüketim hacminin ise %2 arttığı bildirilmiştir.

Finlandiya Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve 23 Mart 2023 tarihinde yayımlanan ilkbahar dönemi ekonomi tahminlerine ilişkin çalışmada Finlandiya'nın gayri safi yurtiçi hasılasının (GSYİH) 2022 yılının ikinci yarısında hafif bir düşüşe geçtiği belirtilerek, zayıf ekonomik gelişmenin yeni yılın ilk yarısına kadar devam etmesinin beklendiği ifade edilmektedir.

2023 yılında hane halkının yüksek enflasyon ve artan faiz oranları nedeniyle tüketim harcamalarını kısmasının öngörüldüğü ve GSYİH'nin %0,2 daralmasının beklendiği belirtilmektedir. Enflasyonun yavaşlaması ve ücretlerin artmasıyla birlikte satın alma gücünün 2023 yılında büyümeye döneceğinin tahmin edildiği söz konusu çalışmada, Finlandiya ekonomisinin 2024 yılında %1,3, 2025 yılında ise %1,6 büyüyeceğinin tahmin edildiği ifade edilmektedir. Bununla birlikte, Rusya- Ukrayna savaşının ekonomi üzerinde uzun vadeli etkileri olduğundan, ekonominin daha önce öngörülen büyüme yoluna geri dönmeyeceği de bildirilmektedir.

Finlandiya Merkez Bankası tarafından 17 Mart 2023 tarihinde yayımlanan ara dönem ekonomi tahminlerine ilişkin açıklamada ise GSYİH'nin bu yıl %0,2 daralmasının beklendiği ifade edilerek, geçen yıl, savaş ve enerji krizi nedeniyle artan ekonomik belirsizliğin, keskin bir şekilde hızlanan enflasyon ve bunun sonucunda hızla yükselen faiz oranlarının büyümeyi zayıflatmakta olduğu, zayıflayan tüketici alım gücünün ve artan faiz oranlarının etkilerinin önümüzdeki yıllarda da ekonomik büyümede görülmeye devam etmesinin beklendiği ifade edilmektedir.

Dünya ticareti ve Finlandiya ihracat pazarlarının, enerji krizi, enflasyon ve yükselen faiz oranlarının neden olduğu çöküşten kademeli olarak toparlanmakta olduğu ve bu durumun da Finlandiya'daki ekonomik büyümenin toparlanmasını desteklemesinin beklendiği söz konusu açıklamada; faiz oranları eskisinden daha yüksek bir seviyede kalacağından ve Finlandiya'nın ihracat talebinde hızlı bir toparlanma beklenmediğinden, önümüzdeki birkaç yıl içinde ekonomik büyümenin zayıf olmasının beklenmekte olduğu; Finlandiya'nın GSYİH'sinin 2024 yılında %0,9 ve 2025 yılında %1,5 büyümesinin öngörüldüğü bildirilmektedir.

Tüketici fiyatları enflasyonunun 2022 yılı Kasım ayında %9,1 ile zirveye ulaştığı ve 2023 yılı Şubat ayında enflasyonun %7,9 seviyesinde gerçekleştiği, ancak yılın başında enerji

fiyatlarında yaşanan hızlı düşüşün enflasyonu frenlemesinin beklendiği ifade edilmekte ve aynı zamanda, para politikasındaki güçlü sıkılaştırma ve piyasa faiz oranlarındaki artışın, cari yılda fiyatlardaki artışın yavaşlamasına katkıda bulunmasının beklendiği belirtilmektedir. Bu yıl enflasyonun %4,6 seviyesinde olmasının, kademeli olarak hizmet ve tüketim malları fiyatlarındaki artışın da yavaşlamasının ve enflasyonun 2024 yılında %1,6, 2025 yılında ise %1,7 olmasının beklendiği ifade edilmektedir.

b. Şirket Kurulumuna İlişkin Mevzuat

-Şirket Kurmak

Şirket Türleri ve Bunlara İlişkin Koşullar

Finlandiya’da şirket kurulmasına ilişkin mevzuat, (değişikliklerle beraber) 122/1919 sayılı ‘Ticaret Özgürlüğü Kanunu’ ile belirlenmiştir. Bu Kanun kapsamında, gerçek ve tüzel kişilerin uluslararası yükümlülükler çerçevesinde, Finlandiya’da iş kurma ve ticaret yapma hakları bulunmaktadır. Kanuna göre, iş faaliyetleri Ulusal Patent ve Tescil Kurulu’ndan (Finnish Patent and Registration Office-PRH) alınacak izin ile başlamaktadır. Konu ile ilgili izinler genel olarak ilk başvuru ile alınabilmektedir. Bunun yanı sıra, bazı iş kolları ve girişim başvuruları için başvuranın Fin vatandaşı veya yabancı uyruklu olunmasına bakılmaksızın özel beceri, lisans ve izinler istenebilmektedir.

İş kuruluşuna yönelik yerine getirilmesi gereken işlemler, Finlandiya Dijital ve Nüfus Veri Hizmetleri Ajansı tarafından hazırlanmış <https://www.suomi.fi/company> adresinde yer alan iş kuruluşu sihirbazı (business start-up wizard) yardımıyla takip edilebilmektedir.

Diğer taraftan, AB dışı ülke vatandaşlarının Finlandiya’da kuracağı şirket türleri ve izinleri ile ilgili olarak aşağıda sunulmakta olan Finlandiya Patent ve Kayıt Ofisi, PRH, [suomi.fi](https://www.suomi.fi) ve [infofinland](https://www.infofinland.fi) sayfalarından faydalanmak mümkündür.

-<https://www.prh.fi/en/kaupparekisteri/ulkomaalaisluvat.html>
-<https://www.suomi.fi/company/starting-a-business/forms-of-enterprise>
-<https://www.infofinland.fi/en/living-in-finland/work-and-enterprise/starting-a-business/company-forms>

Şirket türleri aşağıdaki gibidir.

En küçük ölçekli iş türü olan özel girişimcilik (Yksityinen elinkeinonharjoittaja, private entrepreneurs) ile şirket sahibinin şirketi, ayrı bir mahiyet olarak kabul edilmediği gibi, şirket borç ve varlıklarından özel girişimci sorumludur. Şirket sahibi yaptığı işten kaynaklanan vergilerini ödemekle yükümlü olup, basit muhasebe sisteminde tek girişli muhasebe tutabilmektedir.

Kolektif şirket (Avoim Yhtiö-Ay, general partnership) en az iki ortak tarafından en az iki ortak tarafından asgari sermaye gerektirmeden kurulabilmektedir. Ortaklar eşit derecede şirket borç ve yükümlülüklerinden sorumludurlar. Bu şirket tipinde kâr eşit derecede ortaklar arasında paylaştırılabilmektedir. Kolektif şirketlerde ortaklardan (kuruculardan) en az birinin Finlandiya’da ikametgaha sahip olması veya ortak (kurucu) tüzel kişilik ise Avrupa Ekonomik Alanı (AEA) bölgesi içinde yaşıyor olması gerekmektedir. Aksi takdirde, AEA dışından gelen tüm ortakların PRH’den izin almaları gerekmektedir. Kuruluş aşamasında şirket kuruluş bildirimini PRH’ye yazılı olarak yapılmalıdır. Ortaklık sözleşmesinin

imzalanmasından itibaren üç ay içinde şirketin kayda alınabilmesi için PRH'ye bildirilmelidir. Aksi takdirde ortaklık oluşumu sona ermektedir. PRH'ye sunulacak şirket başlangıç bildiriminde; şirket adı, iş yeri, işin alanı ve adres bilgileri için alternatiflerin yanı sıra ortaklarla ilgili bilgiler belirtilmelidir. Tüm ortaklar tarafından imzalanan orijinal ortaklık anlaşması ve başvuru ödeme makbuzu gibi gerekli belgeler de başvuruya eklenmelidir.

(<https://www.suomi.fi/company/starting-a-business/forms-of-enterprise/guide/general-partnership-limited-partnership/setting-up-general-and-limited-partnership>)

Komandit şirketlerde (Kommandiittihtiö,-Ky, limited partnership), ortaklardan (kuruculardan) en az birinin Finlandiya'da ikametgaha sahip olması veya ortak (kurucu) tüzel kişilik ise AEA bölgesi içinde olması gerekmektedir. Aksi takdirde, AEA dışından gelen tüm kolektif ortakların PRH'den izin almaları gerekmektedir. Komanditer ortakların ikamet yerinin AEA bölgesi içinde bulunması gerekmemektedir. Kolektif şirket kuruluşunda olduğu gibi, kuruluş aşamasında şirket kuruluş bildirimini PRH'ye yazılı olarak yapılmalıdır. Ortaklık sözleşmesinin imzalanmasından itibaren üç ay içinde şirketin kayda alınabilmesi için PRH'ye bildirilmeli, aksi halde, ortaklık oluşumu sona ermektedir. PRH'ye sunulacak şirket başlangıç bildiriminde; şirket adı, iş yeri, işin alanı ve adres bilgileri için alternatiflerin yanı sıra ortaklarla ilgili bilgiler girilmelidir. Tüm ortaklar tarafından imzalanan orijinal ortaklık anlaşması ve iş başvuru ödeme makbuzu gibi gerekli belgeler de başvuruya eklenmelidir.

(<https://www.suomi.fi/company/starting-a-business/forms-of-enterprise/guide/general-partnership-limited-partnership/setting-up-general-and-limited-partnership>)

Sınırlı sorumlu şirketlerin (Osakeyhtiö-Oy, limited liability) kurulmasında 1 Eylül 2006 tarihinde yürürlüğe giren sınırlı sorumlu şirketler kanununa göre belirleyici faktör pay sahiplerinin ikamet yeri değildir. Pay sahipleri AB dışında ikamet edebilirler. Ancak, genel müdür (ve yardımcısı) ve yönetim kurulunun üyeleri ile yardımcı üyelerinden en az birer kişinin AEA alanında ikameti olması gerekmektedir. Aksi takdirde; AEA dışından gelen tüm üyeler için PRH'den izin alınması gerekmektedir. Özel bir limited şirket (private limited liability) kuruluşunda herhangi bir sermaye ihtiyacı bulunmamakta olup, şirketin halka açık bir limited şirket (public limited liability) olması durumunda, asgari sermayesinin 80.000 Avro (nakit veya emtia) olması gerekmektedir. Kayıt olmak için, şirketin aynı zamanda Vergi İdaresi'ne de gönderilebilecek bir kuruluş bildirimini sunması gerekir. Söz konusu şirket türünün kuruluşu kağıt başvuru yanında online olarak PRH'ye daha hızlı ve ucuz olarak da yapılabilmektedir.

(<https://www.suomi.fi/company/starting-a-business/forms-of-enterprise/guide/limited-liability-company>)

Finlandiya Patent ve Kayıt Ofisi (PRH), başvuru üzerine AEA bölgesi dışından gelen kişilere işletmelerin yönetim pozisyonlarında veya diğer sorumluluk pozisyonlarında görev yapma iznini vermektedir. Kişinin vatandaşlığı, iznin gerekli olup olmadığı konusunda belirleyici olmadığı gibi, tüzel kişinin daimi ikamet yeri veya kayıtlı olduğu yer belirleyici bir faktördür. Kayıtlı olunun yer yerel Dijital ve Nüfus Veri Hizmetleri Ajansı (Digital and Population Data Services Agency, <https://dvv.fi/henkiloasiakkaat>) tarafından belirlenmektedir. Ayrıca, AEA bölgesi dışından bir kuruluş veya vakıf şubesi kurulacaksa, yine PRH izni alınması ihtiyacı bulunmaktadır. İkamet izinlerinin ise Finlandiya Göçmenlik Servisi'nden alınması söz konusudur (<https://migri.fi/en/home>).

Ülkede yürürlükte olan "Finlandiya'da Kara Para Aklanmasının ve Terörizmin Finansmanın Önlenmesi Yasası" çerçevesinde, ülkede faaliyet gösteren şirketlerin yasa

uyarınca, şirketlerin ve organizasyonların, gerçek fayda sahiplerini tanımlayarak, fayda sahiplerinin kayıtlara geçmesi için ayrıntıları Finlandiya Patent ve Kayıt Ofisi'ne (PRH) bildirme ve şirket detaylarını güncel tutma sorumlulukları bulunmaktadır. Bu suretle konu ile ilgili detaylı bilgiye aşağıda yer alan bağlantıdan ulaşmak mümkündür.

(https://www.prh.fi/en/kaupparekisteri/beneficial_owner_details.html)

2018 yılı Nisan ayı başında yürürlüğe giren düzenleme uyarınca, Business Finland AB üyesi olmayan ülke vatandaşlarının Finlandiya'ya taşınarak ülkede kuluçka (startup) şirket kurmak isteyen başvuru sahiplerine uygunluk değerlendirmesi yapmaya başlamıştır. Alınan olumlu sonuçla oturma izni başvurusunda bulunulması söz konusu olabilmektedir. Bu tür şirketlerde hızlı büyüme potansiyeli, çok yönlü uzmanlık ile yeterli finansmana erişim önem arz etmektedir. (<https://www.businessfinland.fi/en/do-business-with-finland/work-in-finland/startup-permit/>)

-Şube Açmak

Yabancı bir şirket, şube temsilcisini Finlandiya'da "Act on the Right to Carry on a Trade" Kanunu 6(3) kapsamında atar. Finlandiya'da şube kurmak isteyen AEA bölgesi dışındaki kuruluşların veya vakıfların, PRH'ye izin başvurusu yapması gerekmektedir. Şube temsilcisi ülkesindeki şirket adına bildirimleri ve celpleri almaya yetkili kişidir. Eğer şirket herhangi bir AEA bölgesi mevzuatına göre kurulmuş bir yabancı kurum veya kuruluşsa ve (tüzükte belirtilen) kayıtlı bir ofisi, merkezi yönetimi veya ana merkezi AEA alanında bulunuyorsa, temsilcinin AEA bölgesinde ikamet ediyor olması gerekmektedir. Diğer durumlarda temsilcinin Finlandiya'da ikamet ediyor olması ihtiyacı bulunmaktadır.

(https://www.prh.fi/en/kaupparekisteri/yrityksen_perustaminen/sivuliikkeen_perustaminen/permit_to_establish_a_branch_of_an_organisation.html)

Yabancı bir şirketin şubesi, Finlandiya'da sabit bir ofiste sürekli bazda iş veya kişisel faaliyetlerle iştigal eden yabancı bir organizasyonun veya kuruluşun parçası olarak hareket etmektedir. Şubenin ismi, şube olduğunu gösteren bir ekle birlikte, yabancı tescilli ismini içermelidir. Örneğin "CDE Cargo Ltd. sivuliike"(CDE kargo şirketinin Finlandiya'daki şubesi) şeklinde belirtilebilir.

(https://www.prh.fi/en/kaupparekisteri/yrityksen_perustaminen/sivuliikkeen_perustaminen.html)

-Temsilcilik Açmak

Yabancı şirketlerin Finlandiya'ya temsilci atayabilmelerinin esasları ülkenin Ticaret Yapma Kanunu hükümlerince belirlenmiştir. Yabancı bir birimin Finlandiya'da temsilcilik açabilmesi için ilk önce PRH'e başvurarak ilgili formu doldurması gerekmektedir. Bu şekilde temsilcilik adı ve irtibat bilgileri adı geçen tescil kurumuna kayıt edilmiş olmaktadır. Temsilcilik olarak atanan yabancı bir şirket veya vakıf AEA bölgesi yasaları çerçevesinde kurulmuş olarak vergi ikamet yeri ve merkez ofisi AEA'da yerleşik olabilir. Ancak bu sayılan şartlar karşılanmadığı durumda temsilciliğin ikamet yerinin Finlandiya olması gerekmektedir. Değerlendirme Usul Kanunu'nun 52 nci maddesi uyarınca, yabancı bir kuruluşun temsilcisi gelir vergisinden sorumlu olabilir. Bu durum ikamet yerleri AEA dışındaki gerçek ve tüzel kişileri kapsamaktadır. Sonuç olarak bir temsilci, bir AEA ülkesinde yerleşik şirket üzerinden alınan vergilerden sorumlu değildir. Avrupa Birliği dışında ikamet eden şirket temsilcisi için ise durum tam tersidir.

(<https://www.vero.fi/en/detailed-guidance/guidance/47806/income-taxation-of-nonresident-foreign-corporate-entities/>)

-Şirket Feshi

Şirket fesihleri Limited Şirketler Yasasının tasfiye işlemleri ile ilgili hükümleriyle düzenlenmektedir. Ülkede faaliyet gösteren şirketin feshi ve iş faaliyetlerinin sonlandırılması için Ulusal Patent ve Tescil Kurulu'na bildirim gerekmektedir. Şirketin söz konusu sicilden silinmesi ile birlikte, kayıtlı şirket isminin korunması da yürürlükten kalkmaktadır.

Limited şirketlerin kapatılması tasfiye işlemleri yoluyla yapılmaktadır. Tasfiye memuru, daha sonra şirketin borçlarının ödenmesini, varlıklarının dağılımını, hesapların son mutabakatını vs. yönetmektedir. Yetkili makamların şirketin tasfiye edilmesini veya Ticaret Sicilinden çıkarılmasını talep edebileceği durumlar da vardır.

Tasfiye işlemleriyle şirket gönüllü olarak feshedilebileceği gibi başka bir şirketle birleştirilerek veya yeni şirketlere bölünerek de kapatılabilmektedir. Limited şirket iflas etmişse, büyük ölçüde borcu bulunuyorsa veya kârsızsa, iflas işlemleri yoluyla feshedilmesi gerekebilir. İflas işlemleri şirket sahibince yapılabildiği gibi, şirketin alacaklılarından biri de iflas dilekçesi verebilmektedir. Şirketin Genel kurulu, tasfiyeye koyma kararını verecektir ve yönetim kurulunun yerini alacak tasfiye memurunu seçecektir. Tasfiye memuru, yönetim kurulu üyesi veya şirketin içinden başka bir kişi olabilir. Tasfiye memuru, şirketin feshi ve iş faaliyetlerinin sonlandırılmasını Ulusal Patent ve Tescil Kurulu'na bildirmelidir. Aynı zamanda tasfiye memuru, şirket herhangi bir alacaklıdan haberdar olmasa bile alacaklılara kamu çağrısı için başvurur. Tasfiye memuru şirketin varlıklarını nakde çevirir ve borçlarını öder. Tasfiye memuru, kalan malları da böler ve hesapların nihai mutabakatını hazırlar. Tasfiye memuru genel kurul toplantısına nihai hesapları sunduğunda şirket feshedilmiş sayılır. Tasfiye memuru, hesapların kesin olarak kapatıldığını ve şirketin feshini Ticaret Siciline ve Vergi Dairesine bildirir. Bundan sonra şirket, Ticaret Sicilinden ve Finlandiya Vergi İdaresi sicillerinden silinecektir.

(<https://www.suomi.fi/company/changes-and-crisis-situations/closing-down-a-company/guide/closing-down-your-company/dissolution-of-a-limited-liability-company>)

Genel ortaklık veya sınırlı ortaklık şeklindeki şirketler ise, tüm ortaklar oybirliği ile kabul ettiği sürece, ortaklar arasındaki anlaşma ile feshedilebilir. Bu durumda tasfiye işlemine gerek yoktur.

Uzlaşma sonucu fesih edilecek şirketlerde ortaklığın borçları ödenmeli ve varlıklar ortaklar arasında dağıtılmalıdır. Sınırlı bir ortaklıkta, sessiz ortakların paralarını genel ortaklardan önce alması sağlanmalıdır. Bunun nedeni, sessiz ortakların şirketten kişisel olarak sorumlu olmamalarıdır. Şirketin tüm ödemeleri yapıldıktan sonra ticaret siciline şirket feshi bildirim yapılmalıdır.

Ortaklar arasında şirket feshi üzerinde uzlaşma sağlanmadığı durumda diğer ortaklar işi feshetmek isteyen ortakların hisselerini satın alabilirler. Ortaklar da bu konuda anlaşamazlarsa, şirket genellikle tasfiye edilir. Tasfiye işlemleri tasfiye memurunun ticaret siciline bildirim ile başlamaktadır. Tasfiye memuru şirketin varlıklarını nakde çevirir, borçlarını ve diğer yükümlülüklerini öder. Şirketin yeterli fonu yoksa, genel ortaklar kalan tutarları kendi fonlarından ödemek zorundadır. Kalan fon varsa, tasfiye memurları ortaklar arasında dağıtır. Son olarak tasfiye memuru hesapların nihai olarak ödenmesini hazırlar ve ticaret siciline ve vergi idaresine şirketin feshedildiğini bildirir.

(<https://www.suomi.fi/company/changes-and-crisis-situations/closing-down-a-company/guide/closing-down-your-company/dissolving-a-general-partnership-or-a-limited-partnership>)

Şirketlerin belirsiz veya belirli bir süre için iş faaliyetlerini kesmesi ticaret sicili kayıtlarına yansımayacaktır. Ancak, bu durumun doldurulacak ilgili formlar ile vergi dairesine de bildirilmesi gerekmektedir. Böylece, bilgi işlem sisteminde bu durum kayıt altına alınacaktır. İş faaliyetlerine daha sonra geri dönülmesi durumunda, durum değişikliği vergi dairesine, ilgili formlar doldurulmak suretiyle zaman kaybetmeden yapılmalıdır.

(<https://www.prh.fi/en/kaupparekisteri/lopettaminen/osakeyhtio.html>)

c. Vergi Uygulamaları

-Genel

Finlandiya bir Avrupa Birliği ülkesi olmakla birlikte, diğer kuzey (Nordic) ülkeleri İsveç ve Danimarka gibi dünyada toplam vergi yükünün en yüksek olduğu ülkelerden biridir. Finlandiya'da gelirden kesilen vergi artan oranlı (progresif) vergidir. Ödenecek vergi kişinin gelirine göre belirlenmekte ve gelir artışıyla beraber vergi artışı gelmektedir. Girişimciler ise ülkeye, girişimcilik etkinliğinden tüm giderler düşüldükten sonra artan gelir üzerinden vergilerini öderler. Kazanç, girişimdeki sermayeye göre ya sermaye geliri ya da gelir olarak vergilendirilir.

Hükümetin 2014 yılında aldığı kararla, ülkede yatırım ortamının iyileştirilmesi amacıyla kurumlar vergisi %24,5'ten %20 oranına düşürülmüştür. Ülkede uygulanan diğer vergiler, bu çalışmanın 'Diğer Vergiler' alt başlığında ele alınmaktadır.

-Vergi İdaresi

Finlandiya Merkezi Vergi İdaresi "Vero" olarak adlandırılmaktadır. Fin vergilendirmesine ilişkin kararlar Finlandiya Parlamentosu ve Avrupa Birliği tarafından alınmaktadır. Ülke vergi mevzuatı Finlandiya Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanır ve Fin parlamentosu tarafından kabul edilir.

Ülke Vergi Dairesi, ülkedeki vergilerin ve vergi benzeri ödemeleri toplamaktadır. Vergi Dairesine ek olarak, Finlandiya Gümrük İdaresi (Tulli) ve Finlandiya Ulaştırma ve İletişim Ajansı (Traficom) da diğer vergi ve vergi benzeri ödemeleri tahsil edebilmektedir.

(<https://www.vero.fi/en/businesses-and-corporations/>

<https://www.vero.fi/en/individuals/>)

-Beyanname

Vergilendirilebilir iş yapan bir kişi veya şirket, İş Bilgi Sistemi'ne (ytj.fi) bir bildirimle kayıt yaptırmalıdır. KDV Yasasında öngörülen mali yıla ait net cirosu 15.000 Avro'dan fazla olmaması durumunda, şirket vergiye tabi değildir. Bu durumda hesap döneminde (12 aylık) cirosu 15.000 Avro veya daha az olan kişi veya şirketin bu sisteme kaydı da zorunlu değildir. Bununla birlikte, işletme veya şirket ciroları daha düşük olan şirketler, işlerini yerinde yürüttükleri sürece sisteme gönüllü kayıt olmayı da tercih edebilmektedir. Küçük bir işletme işletmecisi, mali yılının satışlarının 15.000 Avro tutarındaki eşiğin üstünde olup olmadığını önceden değerlendirmelidir. Hesap döneminin uzunluğu 12 aydan farklıysa, ciro değeri, 12 aylık bir süreyi yansıtacak şekilde

ayarlanmalıdır. Şirket, KDV'ye kayıtlı değilse ve hesap dönemi boyunca cirosu 15.000 Avro'yu aşarsa, tüm dönem için geriye dönük olarak KDV ödemesi gerekcek olup, ayrıca geç ödeme cezası ödemek zorunda da kalabilecektir.

(<https://www.vero.fi/en/businesses-and-corporations/taxes-and-charges/vat/vat-for-small-business/>)

Girişimcilerin kendi sorumluluklarındaki sermaye transfer vergisi dışındaki tüm vergiler (doğrudan olmayan vergiler) periyodik vergi bildirimleriyle düzenli olarak beyan edilir. Kişinin kendi inisiyatifi ile ödenen vergiler, örneğin KDV, avans vergileri ve işverenlerin sosyal güvenlik katkılarını içermez. Periyodik olarak beyan edilen söz konusu dolaylı vergiler her ay ödenir. Girişimin net satışları takvim yılı başına 100.000 Avro'dan fazla değilse, KDV üçer aylık dönemlerde dosyalanabilir ve ödenebilir. Ciro 30.000 Avro'dan fazla değilse, KDV beyannamesi verilebilir ve takvim yılına göre ödenebilir.

(<https://www.vero.fi/en/businesses-and-corporations/taxes-and-charges/vat/when-to-file-and-pay/tax-period/>)

(https://www.vero.fi/contentassets/3016b457cd09425bab4fe0b62b4718ab/tax-handbook-2022_10.5.2022.pdf)

-Muhasebe Kayıtları

Finlandiya Muhasebe Yasasına göre, tüm şirketler işletmelerinin muhasebesini tutmakla yükümlüdür. Girişimcilerin ve yatırımcıların muhasebe tutma işlerini yüklenicilere vermeleri faydalıdır. Bir işin hesap dönemi normal olarak 12 aydır. İlk hesap dönemi 12 aydan daha uzun olabilir ancak 18 ayı geçemediği gibi 12 aydan daha kısa da olabilir. Şirketin hesap dönemi takvim yılı olmak zorunda değildir. Hesap dönemi sona erdiğinde, mali tablolar ve yıllık rapor çıkarılır. Küçük bir şirkette mali tablolar bir kar-zarar hesabından, bilançodan ve mali tablo notlarından oluşmaktadır. Tüm bu belgeler, Finlandiya Muhasebe Yasasının, Finlandiya Muhasebe Hükümleri ve Kamu Yasasının belirli gereksinimleri ile uyumlu olmalıdır. Bir şirketin ya da kooperatifin genel kurulu, bir ortaklığın aktif ortakları veya serbest bir tüccar, atacakları imzalarla mali tabloları ve yıllık raporu onaylarlar. Şirketin bir denetçisi varsa denetçi, hesap defterini ve şirketin yönetimini kontrol etmeli ve denetim raporu yazmalıdır. Limited şirketlerde hissedarlar mali tabloları ve yıllık raporu genel kurul toplantısında veya yazılı bir belgeyle onaylarlar. Kooperatiflerde, üyeler mali tabloları ve yıllık raporu genel kurul toplantısında veya yazılı bir belgeyle onaylarlar. Bir ortaklıkta, mali tablolar aktif ortaklar tarafından imzalandığı için resmi bir toplantıya gerek yoktur. Aynı durum serbest tüccarlar için de geçerlidir. Kolektif ortaklıklar, limited ortaklıklar, limited şirketler ve kooperatifler düzenli denetimlere tabidir. Şahıs firmaları ve girişimci profesyoneller gibi serbest tüccarların ise denetçi görevlendirmesine gerek yoktur. Ancak, son hesap döneminde ve izleyen dönemde,

- 1) bilanço toplamının 100.000 Avro'yu aşması,
- 2) net satışların veya gelir miktarının 200.000 Avro'yu aşması,
- 3) ortalama üçten fazla kişi istihdam edilmesi

hallerinin birden fazlası oluşmamışsa, Finlandiya Denetim Yasasına göre küçük ölçekli şirketlerde bir denetçi görevlendirilmesine gerek yoktur. Anılan limit(ler) aşıldığında, bu şirketlerde ve kooperatiflerde denetim zorunlu hale gelmektedir.

Yasalar bir denetçi kullanımını gerektirmese bile, girişim için hazırlanan şirket sözleşmesine, düzenlemesine veya kuruluş dilekçesine denetçi kullanımıyla ilgili bir hüküm eklenebilmektedir. Ancak, bir denetçi görevlendirmek istenmiyorsa denetçi kullanımıyla ilgili hüküm eklemenin bir anlamı olmayacaktır. Yasaların zorunlu kılması nedeniyle veya sadece

isteğe bağılı olarak denetçi görevlendirilecekse, mutlaka onaylı bir denetçi görevlendirilmelidir.

(<https://www.suomi.fi/company/financial-management-and-taxation/accounting-and-financial-management/guide/accounting-and-financial-administration/organisation-of-accounts>

<https://www.suomi.fi/company/financial-management-and-taxation/accounting-and-financial-management/guide/financial-statements-and-audit/audits>)

-Verginin Hesaplanması

Şirketler performanslarına göre gelir vergisi ödemektedir. Gelir vergisi peşin olarak önceden (avans vergi ödemesi) ödenir. Girişimin şekli gelirin vergilendirilmesi üzerinde etkilidir. Serbest tüccarlar için, girişimden elde edilen gelir, kişisel gelir olarak vergilendirilirken, sınırlı sorumlu şirketler (limited liability company) ise vergilerinden bizzat sorumludur.

Girişimci olduğunda ve yeni bir işe başladığında, şirketin gelirleri, giderleri ve potansiyel sonuçlarının değerlendirilmesi ve söz konusu değerlendirmeye göre Vergi İdaresi tarafından oluşturulan MyTax hizmetinden ön ödeme vergisine başvurulması gerekmektedir. Başvuru sonrasında, vergi idaresi ön ödemeli vergi tutarını hesaplayarak, başvuru sahibine MyTax hizmeti üzerinden bir ön ödeme vergi kararı ve ödeme talimatı iletmektedir. Peşin ödenen vergiler girişimin nihai vergilendirmesinde dikkate alındığından, hesap dönemi içerisinde ilk etapta MyTax hizmetinden beyan edilen tahminin nasıl gerçekleştiğinin takip edilmesi, gelirin tahmin edilenden düşük veya yüksek olması durumunda, MyTax hizmetinden vergi değişikliği başvurusunda bulunulması gerekmektedir.

Girişimin gelir vergisi, hem kazanılmış gelir hem de sermaye gelirinden meydana gelebilir. Sermaye geliri; varlıkların satışından doğan gelir, kira geliri veya sermaye geliri anlamına gelmektedir. Bu tür gelirler, örneğin faiz gelirini, kira gelirini, sermaye kazançlarını ve borsaya kote şirketlerden alınan temettü ödemelerini içermektedir. Ayrıca, girişimci profesyoneller ve girişimci tüccarların faaliyet gelirlerinin bir kısmı, kolektif ortaklık ve sınırlı sorumlu ortaklıktaki gelir payı ve limited şirket tarafından çıkarılan kâr payı sermaye getirisi olarak kabul edilmektedir. Bu oranın ne kadar büyük olacağı şirket varlıklarına bağlıdır. Kazanılmış gelir, diğer gelirlerin yanı sıra ücret ve maaşları, emekli aylıklarını, kazançları ve diğer ödemeleri (işsizlik geliri gibi) içermektedir. Kazanılan gelirler artan oranlı vergilendirilmekte, gelir arttıkça ödenecek vergi yüzdesi de artmaktadır. Diğer bir ifadeyle, yüksek kazançta sahip olanlar daha az kazananlara göre daha yüksek bir yüzde üzerinden vergi ödemektedir. Kazanılmış gelirden alınan vergi, genel vergi, belediye vergisi ve bazen durumlarda kilise vergisinden oluşmaktadır. Belediye ve kilise vergisinin oranları belediyeye ve kiliseye göre değişmektedir. Ayrıca, iki vergi türü daha vardır. Bunlar, Kendi İşinde Çalışan Kişilerin Emekliliği Yasasına göre kişilerin kazandığı gelire dayanmaktadır.

Serbest tüccarın kendi işinden kazandığı gelir, kendi geliri olarak vergilendirilir. Faaliyet gelirinin bir kısmı sermaye geliri, bir kısmı ise kazanılmış gelirdir. Faaliyet geliri, işin net varlıklarına (net varlıklar = iş varlıkları- iş yükümlülükleri) dayalı olarak kazanılan gelir ve sermaye geliri olmak üzere ikiye ayrılır. Sermaye geliri, önceki yılın net varlıklarının %20'si olmuşsa, geri kalanı ise kazanılmış gelirdir. Alternatif olarak girişimci, sermaye gelirinin, net varlıkların sadece %10'u olacağına veya tüm iş gelirlerinin kazanılan gelir olacağına karar verebilir. İşin kurulduğu yılda, sermaye gelir payı ilk hesap döneminin son günündeki net varlıklara göre hesaplanmaktadır. Sermaye geliri vergisi, 30.000 Avro'luk bir

eşiğe kadar %30 oranında ödenmekte olup, bu değerin üzerindeki gelir için oran %34 olarak belirlenmiştir.

Kolektif ortaklık ve sınırlı sorumlu ortaklık, gelirin vergilendirilmesinde ayrı vergi mükellefleri olarak görülmez. Ortaklığın hesaplanan vergilendirilebilir gelirine göre, vergi beyannamesi sunulur (gelire göre ödenmesi gereken vergi). Bu gelir ortaklar arasında bölünür ve ortaklar buna göre vergilerini öder. Ortaklar kişisel gelirleri üzerinden veya kendilerine ait hesaplarına göre kâr payı üzerinden vergilendirilmezler. Her ortağın kâr payının bir kısmı sermaye geliri, bir kısmı ise kazanılmış gelirdir. Faaliyet geliri, işin önceki yıldaki net varlıklarına ve her ortağa ait varlık payına dayalı olarak kazanılan gelir ve sermaye geliri olmak üzere ikiye ayrılır. Kazanılmış gelir payı, ortağın kazanılmış diğer gelirine eklenir ve ortak aşamalı vergi baremine göre toplam kazanılmış gelir miktarının vergisini öder.

Bir sınırlı sorumlu şirket bağımsız bir vergi mükellefi olarak kabul edilir. Yani, sınırlı sorumlu şirket geliri şirketin kendi geliri olarak vergilendirilir ve şirketin geliri hissedarların bireysel vergilendirilmesini etkilemez. Bir sınırlı sorumlu şirket ve kooperatif, kazançları üzerinden gelir vergisi ödemekte olup, halihazırda, bir sınırlı sorumlu şirket ve kooperatif, geliri üzerinden %20 vergi ödemektedir. Bir sınırlı sorumlu şirketin hissedarları bu şirketten fonlarını maaş veya kâr payı olarak alabilirler. Ayrıca şirket, hissedarlara kredi verebilir, fakat kredi yıl sonuna kadar geri ödenmezse hissedarların vergilendirilmesinde sermaye geliri olarak kabul edilir. Bir sınırlı sorumlu şirkette vergisiz kazanç mümkün değildir. Bir şirket, kârını hissedarlarına kâr payı olarak dağıtabilir. Kâr paylarının vergilendirilmesi bir şirketin ne kadar kâr payı dağıttığına ve şirketin net varlıklarına göre hisselerinin değerine dayanmaktadır.

(<https://www.suomi.fi/company/financial-management-and-taxation/business-taxation/guide/corporate-taxation/business-income-tax#:~:text=The%20amount%20for%20income%20tax,your%20company's%20products%20and%20assets.>

(<https://www.vero.fi/en/businesses-and-corporations/taxes-and-charges/tax-prepayment/how-is-the-current-years-total-of-prepayments-calculated/>)

-Amortisman

Finlandiya vergi kanunları, duran varlıklara ilişkin azalan amortisman dengesine izin vermektedir. Amortisman şartları duran varlık türüne bağlı olmaktadır. Sahip olunan varlıklardan amortisman değeri mal varlığının maliyetine göre vergiden düşülebileceği gibi satış veya hurda yoluyla kullanılmayan varlıkların itfasına da devam etmek mümkündür.

Yatırımların amortisman ve değer kayıpları hesaplanırken, şirket makina ve aletleri gibi sabit varlıklarını elde etme maliyetleri dikkate alınarak aşınma ve yıpranmaya bağlı olarak bu varlıkların ekonomik fayda sağladığı dönemde düşülmektedir.

Amortisman tabi varlıklar ve taşınmazlar, tarım, çiftçilik, ormancılık veya kişisel gelir kaynağı ile bağlantılı olabileceğinden, tüm duran varlıklar vergi mükelleflerinin muhasebe defterleri, vergi yılı için amortisman gösterilmemiş olsa bile, Finlandiya Vergi Dairesine bildirilmelidir. Bu bildirim için Amortisman Raporlama ve Yeniden Değerlendirme Formları kullanılmalıdır.

Her bina için amortisman ayrı hesaplanmakta, yapı tipine bağlı olarak, %4 ila %20 arasında değişen oranlar uygulanmaktadır. Makine ve ekipman amortismanı %25 azalan

bakiye yöntemi kullanılarak hesaplanır. Şartların oluşması halinde hızlandırılmış amortismanına izin verilerek söz konusu oranlar %50 artırılabilir.

Üç yıldan az ömrü olan varlıklar ücretsiz amortisman yöntemi kullanılarak kullanılabilir.

(<https://www.vero.fi/en/businesses-and-corporations/taxes-and-charges/limited-companies-and-cooperatives/depreciation-expenses/>)

-Diğer Hükümler

Verginin tescilli için ticaret faaliyetleri gerçekleştiren gerçek veya tüzel kişi, Finlandiya Merkezi Vergi Yönetiminin vergi ön ödeme kaydına girer. Şirket veya şirket yöneticileri vergilendirme konusunda ihmalde bulunmadıkları sürece, birey veya şirket vergi ön ödeme kaydına kabul edilir.

Bir girişim vergi ön ödeme kaydına girdiğinde, işverenin ödenen maaştan düşülen vergiyi göndermesine gerek yoktur. Vergi ön ödeme kaydına dahil olması, şirketin müşterilerine sunulan hane halkı desteğini de etkiler. Hane halkı desteği hakkı, sadece girişimci, vergi ön ödeme kaydına giren iş için ücret alıyor olması durumunda verilir. Ücretsiz YTJ (Birleşik iş bilgi sistemi) veri hizmetini kullanarak 'www.ytj.fi' veya bir Finlandiya Merkezi Vergi Yönetimi ofisinden bir kişinin vergi ön ödeme kaydında olup olmadığını kontrol etmek mümkündür. Vergi ön ödeme kaydında yer alan girişimciler vergilerini kendileri, genellikle aylık avans olarak öderler. Vergi ön ödeme sistemine kaydolmak için, şirketin kuruluş bildirimini sunması gerekir. Bu bildirim, şirketin ilk hesap dönemine ait net satışlarının ve vergilendirilebilir gelirinin tahminini de içermektedir. Vergi dairesi, şirketin tahminine dayanarak şirket tarafından ödenecek avans vergileri belirler, bir avans vergi faturası ile avans vergiler için hesap transfer formlarını şirkete gönderir. Nihai sonuç tahminlerden farklı çıkarsa, girişimci, avans verginin düzeltilmesi veya avans verginin tamamen kaldırılması için başvuruda bulunabilir. Hesap dönemi sonunda çok az verginin avans olarak ödendiği ortaya çıkarsa, vergi, tamamlayıcı avans vergi ödemesi yapılarak tamamlanabilir. Vergi ön ödemeleri ve avans vergi tamamlayıcı ödemeleri, hesap dönemi için nihai vergilendirmede hesaba alınır. Bir girişimci faaliyet vergilerini ödeme konusunda gerekli hassasiyeti göstermezse veya muhasebe sorumluluklarını ya da vergilendirmeyle ilgili diğer sorumluluklarını yerine getirmemezse, vergi dairesi bu girişimciyi avans vergi tescilinden silebilmektedir.

Ücretler ve kazanılan gelir, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren Gelir Kaydı'na (income register) bildirilmelidir. İşveren veya bir dernek veya hane gibi başka bir ödeme yapan kişi, her ödeme işleminden sonra bilgileri rapor etmekle yükümlüdür. 2020 yılının başından itibaren, aynı ödeme döneminde ödenen giderlerin avansları ve vergiden muaf geri ödemeleri, ay boyunca birkaç ödeme işlemi yapılmış olsa bile, aynı anda tek bir raporda raporlanabilmeye başlanmıştır. (<https://www.vero.fi/en/incomes-register/>)

-Vergiden Muafiyet

Diğer birçok ülkenin aksine Finlandiya, vergi muafiyeti sağlamak yerine yatırımcılara uygun altyapı olanakları sunarak yabancı yatırım çekmeye çalışmaktadır. Ülkede tüm istihdam gelirleri belirli emeklilik ve sosyal güvenlik yardımları haricinde vergiye tabidirler.

Katma değer vergisi (arvonlisävero) Finlandiya'da neredeyse her ürün ve hizmetlerden kesilen üretim vergisidir. Finlandiya'da ürün ya da hizmet satan girişimciler katma değer vergisi (KDV) ödemekle yükümlüdürler. Ancak Katma Değer Vergisi Kanunu, KDV'den muaf olan satış kategorileri hakkında ayrıntılı hükümler içermektedir.

Muaf tutulan kategoriler; sağlık ve tıbbi hizmetler, sosyal hizmetler, genel eğitim, mesleki eğitim, üniversite düzeyinde öğretim ve temel sanatsal öğretim, finansal hizmetler ve sigorta hizmetleri, belirli performans sanatçılarının ücretleri, telif hakları, gayrimenkul ve daire satış ve kiralama, genel posta hizmetleri, piyango organizasyonu gibi diğer bazı mal ve hizmetleri içermektedir.

Bununla birlikte, Finlandiya'da malların ya da hizmetin doğrudan AB toprakları dışındaki bir ülkeye taşınması şartıyla, ihracat işlemi KDV'den muaftır. Bu durum, aynı zamanda malların ya satıcı tarafından ya da satıcı ya da alıcının tercih ettiği harici bir nakliye şirketi tarafından taşınmasını gerektirmektedir. Alıcının malları kendi nakliyesini kullanarak taşınması durumunda, yalnızca alıcının Finlandiya'da KDV kaydı olmayan yabancı bir ticari işletme olması durumunda ihracat KDV'den muaftır.

Türkiye Cumhuriyeti ile Finlandiya Cumhuriyeti arasında yatırımcıların vergiye tabi gelirlerinin birden fazla ülkede vergi konusu olmasını engellemek amacıyla 1986 yılında 'Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması' imzalanmış, 2009 yılında ise iki ülke Başbakanları tarafından konu ile ilgili karşılıklı Protokol imzalanmıştır.

-Diğer Vergiler

Ülkedeki tüm mal ve hizmetler KDV'ye tabi olup, ürün gruplarına göre KDV oranları şu şekildedir; kitap, ilaç ve eczacılık, spor karşılaşmalarına giriş ücretleri, spor faaliyetleri ve kültürel ve eğlence faaliyetlerinden %10, gıda ve yiyeceklerde %14, endüstriyel ürünler ve servislerde %24'dir.

Ülkede daha uygun bir yatırım ortamı hazırlanabilmesi amacıyla, hükümetin aldığı karara göre 2014 yılından itibaren şirketlerin kârı üzerinden kurumlar vergisi %24,5 den, %20 oranına düşürme kararı alınmıştır.

Gelir vergisi ise artan oranlarda progresif olarak uygulanmaktadır. Ücretlerden seviyesine göre %6 ile %31,25 arasında değişen oranlarında vergi alınması söz konusudur.

Gelirden alınan diğer mali yükler arasında; belediye vergisi (belediyelere göre oranları değişmektedir) ve Finlandiya Evanjelist Lüteriyen Kilisesi veya Fin Ortodoks Kilisesi üyesi olunması halinde kilise vergisi bulunmaktadır.

Enerji (elektrik), yakıt (benzin ve mazot) ve yağ atıkları ile alkol, bira, tütün ve alkolsüz içecek ve mineralli sudan değişen oranlarda özel tüketim vergisi alınmaktadır.

Finlandiya'dan Türkiye'ye yapılan kar transferlerinde (temettü) Finlandiya tarafından %15 oranında stopaj vergisi alınmaktadır.

Kurumlar vergisi alıcıları eyalet ve belediyelerdir. (<https://vm.fi/en/business-taxation>).

d) Sosyal Güvenlik Uygulaması

Finlandiya Sosyal Sigortalar Kurumu “Kela” olarak adlandırılmaktadır. Kela ülkedeki ulusal emeklilik, çocuk yardımı, işsizlik sigortası, rehabilitasyon, hastalık ve aile yardımları gibi sosyal güvenlik hizmetlerini Fin kanunlarının çizdiği kapsamda sağlamakla yükümlüdür. Finlandiya Sağlık ve Sosyal İşler Bakanlığı ise, sağlıkla ilgili ülke mevzuatının ve sosyal refahın gelişmesinden sorumludur.

Ülkenin kamu sosyal güvenlik uygulaması, her Fin vatandaşını ve ayrıca ülkede daimi ikamet eden bireyleri %100 kapsamaktadır. Finlandiya, kapsamlı hizmetler sunan Kuzey ülkelerine özgü bir refah devleti kurmuştur. En büyük gider maddesi kapsamlı aile destek sistemidir. Sosyal güvenlik, ülkede vergiler ve istihdam katkıları ile finanse edilmektedir. Avrupa Birliği ülkelerinden gelen bireylerin ülkedeki sosyal güvenliğe tabi olmaları Avrupa Birliği mevzuatı ile belirlenmektedir.

İşverenin Finlandiya'da 16-67 yaş arasında işçi çalıştırması durumunda sosyal güvenlik ödemesi yapması gerekmektedir. Bu kapsamda, zorunlu emeklilik sigortası, kaza ve meslek hastalığı riskine karşı sigorta, çalışanlar için grup hayat sigortası, işsizlik sigortası katkısı, sosyal güvenlik katkısı ödenmektedir.

Diğer taraftan, girişimci 18-67 yaşlarındaysa ve yılda en az 8.575,45 Avro (2023 senesinin şartları) gelir elde ediyorsa, girişimci emeklilik sigortası (YEL-vakuutus) yaptırmayla yükümlüdür. Kollektif şirketin genel ortağı ve komandit (sınırlı sorumlu) şirketin ortağı sigortalandırılmalıdır. Benzer şekilde, tek başına %30'dan fazla hisseye veya aile üyeleriyle birlikte şirketin %50'den fazlasına veya oy haklarına sahip olan bir sınırlı sorumlu şirkette yönetici konumundaki bir kişinin de YEL çerçevesinde sigortalanması gerekmektedir.

Emeklilik sigortası, çalışmama ya da yaşlanma nedeniyle girişimcilik etkinliğine son verilmesi gerektiği zaman girişimcinin gelirini sağlamaktadır. Emeklilik sigortası ya sigorta şirketlerinden ya da emekli sandığından (eläkekassa) temin edilebilmektedir;

(<https://www.etk.fi/elakejarjestelmat/elaketurva/elaketurvan-kattavuus-ja-vakuuttaminen/yel-yrittajat/>).

2023 yılı için işveren ve işçilerin ödemeleri gerekli katkı payları oranlarına aşağıda yer alan bağlantılardan ulaşılabilir;

(<https://www.vero.fi/en/businesses-and-corporations/taxes-and-charges/being-an-employer/social-insurance-contributions/>)

(<https://ek.fi/wp-content/uploads/2023/01/VUODEN-2023-SOSIAALIVAKUUTUSMAKSUT.pdf>).

2. Ülkedeki Potansiyel Yatırım Alanları

Finlandiya, gelişmiş ekonomik yapısı, güvenli iş ortamı, modern altyapısı düşük yolsuzluk oranı ile kalıcı ticari ilişkiler geliştirmek isteyen yatırımcılarca tercih edilmekte ve farklı sektörde cazip yatırım fırsatları sunmaktadır.

Finlandiya'ya yapılan doğrudan yabancı yatırım genellikle bilgi odaklı işlere odaklanmış durumdadır. Özellikle yüksek teknoloji gelişimi ve Ar-Ge çalışmaları ile

yenilikçilik kullanımını bakımından bilişim sektörü ve mobil oyun sektörlerinde Finlandiya uluslararası şirketlerin yoğun ilgisini çekmektedir.

Finlandiya sahip olduğu teknoloji ve yenilikçilik altyapısı ile kendisini test ülkesi olarak tanıtmakta, böylece pek çok yeni fikri kendisine çekmeyi amaçlamaktadır.

Ülkede gelişimi öngörülen ya da ekonomik öncelik verilen sektörler arasında; biyo ekonomi, sağlık ve iyi yaşam, sayısallaşma, düşük karbon kaynaklı enerji ile sürdürülebilir ve akıllı şehirler yer almaktadır.

Öte yandan, tasarım konusu Finlandiya’da öncelikli olarak ele alınmakta, Kuzey ülkelerine özgü tarz ile ürün geliştirilmesi ve moda ürünleri ortaya konulması ile yeni pazarlama imkanları elde edilmektedir.

Bunların yanı sıra, Finlandiya’nın yaşlanan nüfusuna yönelik teknolojik çözümler ve sağlık teknolojileri ve uygulamaları da uluslararası yatırımcıların dikkatini çekmektedir.

Çevre teknolojilerine yönelik olarak özellikle enerji verimliliği, yenilenebilir kaynaklardan enerji temini gibi konularda iddialı hedefler ortaya konulmuştur. Bu amaca yönelik olarak yapılan yenilikçi çalışmalar dikkat çekmektedir.

Yenilikçi ve teknolojik ürünler geliştirilmesine uygun eko sistem içerisinde, bu konuda firmalara verilen destekler önem arz etmektedir. Bu alanda, Business Finland faaliyetleri dikkat çekmektedir. Finlandiya’da KOBİ’lerin uluslararası alana açılması ile ihracatın artırılması, Finlandiya’ya yabancı yatırımın çekilmesi ve Finlandiya’ya yönelik turizmin özendirilmesi konusunda faaliyet gösteren kamu kuruluşu Business Finland faaliyet göstermektedir.

Diğer taraftan, Finlandiya’da teknoloji ve yenilikçiliğin desteklenmesine yönelik faaliyet gösteren diğer kamu kurumları bilimsel araştırmalar için ‘Akademi Finland’, firmaların ticari olarak faaliyetine katkı sağlamak üzere Finlandiya Yenilikçilik Fonu-Sitra (www.sitra.fi) ve Ar-Ge faaliyetlerini desteklemek için Finlandiya Teknik Araştırma Merkezi-VTT (www.vtt.fi/) faaliyetlerde bulunmaktadır. Ülkede kamu eliyle araştırma geliştirme işleri Finlandiya Teknik Araştırma Merkezi (VTT) kurumuyla yürütülmektedir. VTT, üniversiteler, teknoparklar ya da bunların değişik kombinasyonları ile kamu vasıtasıyla araştırma geliştirme organizasyonlarını da sağlamakta, Ar-Ge, yüksek teknoloji ve yenilikçi projeleri desteklemektedir.

Finlandiya ve Türkiye arasındaki ticarete önde gelen ürünler itibarıyla yatırım ve pazar imkanlarının değerlendirilmesinde fayda bulunmaktadır. Bu kapsamda, Finlandiya’ya ihracatımızda; motorlu kara taşıtları, giyim eşyası, elektrikli makine ve cihazlar ile metalden mamul eşyalar ön sırada gelmektedir. Ayrıca, iki ülke ilişkilerinde turizm sektörünün önem arz ettiği görülmektedir. Bu kapsamda, Fin turistlerin Türkiye’ye yönelik ilgileri bulunmaktadır.

Öte yandan, Finlandiya’nın AB üyesi olması, İskandinav ve Baltık ülkeleri ile yakın ilişkiler içinde bulunması gibi önemli coğrafi avantajlarının özellikle ürün geliştirme ve alternatif pazarlama imkanlarına olanak sağlaması bakımından yatırımcıların ilgisini çekeceği düşünülmektedir.

Bu çerçevede, sayısal teknolojiler ve yenilikçi fikirlere yönelik faaliyetlerin Finlandiya'daki uygun alt yapının avantajı ile dünyaya açılmasında kolaylık sağlanabileceği ve yenilikçi fikirlerin Türkiye'ye aktarılarak üretime dönüştürülebileceği düşünülmektedir.

B. YABANCI YATIRIM MEVZUATI VE YATIRIM TEŞVİKLERİ

1. Yabancı Yatırımlara İlişkin Ülke Mevzuatı

a. Genel

Finlandiya'ya yatırım yapmak isteyen, AEA dışındaki ülke vatandaşı kişi ve şirketlerin bazı yasal gereklilikleri yerine getirmeleri gerekmektedir. Güvenlik, sağlık, finansal riskler gibi bazı özel alanlarda ilgili kurumlardan izinlerin alınarak bu alanlarda öngörülen koşulların yerine getirilmesi gerekmektedir. Bunun yanı sıra AEA dışından gelen vatandaşların Finlandiya'da iş yapabilmeleri için belirlenmiş lisans ve bildirimleri sağlamaları gerekmektedir. Lisans gerektiren bu ticaret faaliyetleri kararnameler ile belirlenmektedirler. Lisans gerektiren iş kolları; taşıt araçları, ulaştırma, trafik, tütün ve alkol, gıda, hayvanlar, güzellik ve saç bakım, bitki, gübre ve besi, kimyasallar, inşaat, müteahhitlik, gayrimenkul, toprak ve toprak kaynakları, turizm, restoran, para ve varlıklar, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri, iletişim, üreticiler ve değerli metal ürünleri satıcıları, kuru temizleme, laboratuvar, servisler, web server kiralama şeklinde sıralanmaktadır.

2020 yılından itibaren AB ve Avrupa Ekonomik Alanı (AEA) dışındaki alıcıların Finlandiya'da emlak edinimlerinde Finlandiya Savunma Bakanlığı'ndan elektronik ortamda yapacakları başvuru ile izin almaları gerekmektedir. Konu bilgisine 'Yabancıların Gayrimenkul Edinmeleri' bölümünde yer verilmektedir.

Ülkenin güneyinde yer alan Åland adaları ise kendine ait kuralları uygulamaktadır. Bu adalarda mülk edinme ve iş yapma hakkı yalnızca bu bölgede ikamet eden bireylere aittir. Åland adalarında beş yıl süre ile yaşayan ve yeterli düzeyde İsveççeye hâkim olan göçmenler, adada ikamet için başvuruda bulunabilirler.

Finlandiya İçişleri Bakanlığı, AB üyesi olmayan ülkelerden gelen girişimciler için oturma izni sistemini geliştirmeye yönelik bir çalışma projesi başlatılmıştır. Yabancı girişimcilerinin oturma iznine ilişkin taslak hükümet tasarısı ve oturma izni sisteminin özellikle yeni kurulmuş olan kuluçka (start-up) şirketlerin geliştirilmesi için 2017 yılında ülkede istişare turuna gidilmiş ve 2018 yılından itibaren sistem uygulanmaya başlanmıştır (<https://www.businessfinland.fi/en/do-business-with-finland/work-in-finland/startup-permit/>)

Oturma izni sürecinin, yasama değişiklikleri yoluyla daha sorunsuz bir şekilde geliştirilmesi hedeflenmektedir. Finlandiya, ülkenin rekabet gücünü artıracak olan yabancı girişimcileri ülkeye çekmek istemektedir.

İkamet izinleri Göçmenlik Bürosu tarafından verilmektedir. Ancak, oturma izni başvurusu için Business Finland'tan (eski adıyla Tekes İnovasyon Finans Merkezi) görüş alınması ihtiyacı bulunmaktadır. Business Finland şirketin ticari modelinin hızlı uluslararası büyüme için ön koşullara sahip olup olmadığını değerlendirmektedir.

Değişikliklerin bir sonucu olarak, başvuranın artık devam iznine şahsen başvurmasına gerek kalmamıştır, bu süreç elektronik olarak da işlemektedir. Buna ek olarak, işverenlerin de

elektronik başvuru işlemleri geliştirilmektedir. İşveren işçisinin ikamet izni başvurusunu işçisi adına elektronik olarak yapabilmektedir.

b. Yabancı Sermayeye Yönelik Kısıtlamalar

Ülkede yabancı sermayeye yönelik kısıtlamalar bulunmamakta, Fin hükümeti yerli yatırımcılara sağlamakta olduğu yatırım ortamını yabancı yatırımcılara da sağlamaktadır. Kara para aklanması konusu haricinde, yabancı doğrudan yatırımcıların Finlandiya'ya ve Finlandiya dışına yaptıkları döviz ve menkul kıymetler kontrolü konusunda pratikte hiçbir yasal engel bulunmamaktadır. Aynı şekilde cari transferler ve kârların yatırımların ülkelerine götürülmesi konularında da kısıtlamalar bulunmamaktadır. Ülke vatandaşları ve yabancılar döviz hesabı açmakta serbesttirler. Kazanç kayıtlarına uygun olduğu sürece, temettü dağıtımları üzerinde hiçbir sınırlama bulunmamaktadır. Öte yandan Finlandiya'ya ve Finlandiya dışına yapılan ödemeler Finlandiya'da bulunan yetkili bankalar aracılığı ile yapılmalıdır. Ülkedeki AB yönetmeliği uygulamalarına göre, AB sınırı içerisinde taşınan nakitlerin kontrolü AB yönetmeliği çerçevesinde yapılmaktadır.

i) Yabancıların Gayrimenkul Edinmeleri

2020 yılından itibaren AB ve Avrupa Ekonomik Alanı (AEA) dışındaki alıcıların Finlandiya'da emlak edinimlerinde izin alınması ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Alım izni ile ilgili dikkat edilmesi gerekli konulara aşağıda yer verilmektedir.

-Hangi bölgelerde izin şartları yürürlüktedir?

İzin gereksinimleri Ahvenanmaa (Province of Åland) hariç, tüm Finlandiya'yı kapsamaktadır. Åland Adaları'nın kendi arazi edinme mevzuatı bulunmaktadır.

-Mülk alımı için kimlerin izin alması gerekmektedir?

Aşağıda belirtilen tarafların gayrimenkul satın alımlarında izin alması ihtiyacı bulunmaktadır:

1) Avrupa Birliği veya Avrupa Ekonomik Alanı'na (AEA) ait bir devletin vatandaşı olmayan özel şahıslar. (Vatandaşlıklarından biri AB veya AEA bölgesi olan çifte vatandaşlığa sahip kişilerin izin almasına gerek bulunmamaktadır.)

2) AB ve AEA bölgesi dışında ikamet eden bir şirket veya varlık.

3) AB veya AEA bölgesinde ikamet eden, şirket veya varlığın, 1. veya 2. başlıkta belirtilen özel bir şahsın veya varlığın işletme üzerinde en az %10 hisseye sahip olması veya varlıkta eşdeğer etkiye sahip olması hali.

Mülkiyet veya nüfuz değerlendirmesi yapılırken, ayrı mal sahipleri birlikte sayılmamaktadır. Bu nedenle, bir işletmenin en az %10 sahipliği eğer AB veya AEA bölgesi dışında ise bu durum mutlaka izne başvurulması zorunluluğu getirmemektedir. Belirleyici faktör, taraflardan birinin bir hissesi veya fiili eşdeğer etkisinin olup olmadığıdır.

Etki değerlendirmesine dair daha ayrıntılı hükümler Kanunun birinci bölümünde (<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190470>) açıklanmaktadır.

Satıcının veya taşınmazın diğer tedarikçisinin uyruğu veya ikametgahı, izin alınması ihtiyacını etkilememektedir.

Örnekler:

- 1) Alıcı Fin özel kişi. İzin gerekli değildir.
- 2) Alıcı Norveçli özel kişi. İzin gerekli değildir.
- 3) Alıcı Hint özel kişi. İzin gereklidir.
- 4) Alıcı, tamamen AEA bölgesinde yerleşik bir Fin limited şirketi. İzin gerekli değildir.
- 5) Alıcı % 15'lik hissesi bir Kanadalı limited şirket tarafından kontrol edilen ve %85'i Alman sahipli bir Alman şirket. İzin gereklidir.
- 6) Alıcı, % 8'lik hissesi bir Kanadalı limited şirket tarafından kontrol edilen, % 7'si Çinli bir limited şirket tarafından kontrol edilen ve geri kalan bölümü olan % 85'i Alman bir tarafa ait Alman şirketi. Yabancı holding şirketler birlikte sayılmamakta ve kanun gereği AB ve AEA bölgesi dışındaki tüzel kişilerin hiç birisi %10 oranını aşmadığından bu durum için izin ihtiyacı bulunmamaktadır.

Başvuran şirketlerin grup yapıları ve yapay düzenlemeleri dikkate alınmaktadır. Mülkiyetin yapay olarak bir takım farklı sahipliğe bölünmesiyle veya mülkiyet zinciri kurulmasıyla izin alma zorunluluğunun aşılması öngörülmektedir. Bu çerçevede, AB ve AEA bölgesi dışından gelerek, %10'luk mülkiyete sahip olunması halinde tüzel kişiliğin gayrimenkul satın alma işleminde izin alması gerekliliği olacaktır.

İzin başvurusu zorunluluğunu ortadan kaldırmak için taşınmazın başka bir kişi adına satın alındığının belirgin olduğu durumda, Finlandiya Savunma Bakanlığı izin alınmasını isteyebilecektir.

Finlandiya'da mülk, arazi veya bir konut şirketinde hisse sahibi olunması kişiye oturma izni verilmesine yeterli bir gerekçe değildir. Ayrıca ülkede mülk sahibi olunması da vize başvurusu için tek başına yeterli bir gerekçe değildir. Vizenin verilebilmesi için istenilen diğer koşulların da sağlanmış olması gerekmektedir.

(https://www.defmin.fi/en/licences_and_services/authorisation_to_non-eu_and_non-eea_buyers_to_buy_real_estate#a34d6d4e)

Ülkede mülk alımlarında Fin devletine vergi ödenmesi (varainsiirtovero) gerekmektedir. Genel olarak alıcı (kontratta aksi belirtilmemesi şartıyla) bu vergiyi ödemekle yükümlüdür. Buna rağmen kişi eğer ülkede ilk mülkünü alıyorsa, kişinin bazı koşullar altında bu vergiden muaf tutulması söz konusudur. Bu koşullar kısaca şunlardır:

- Mülkü devralan kişinin malın en az %50'lik hissesini satın almalı,
- Transfer senedinin imzalanması aşamasında devir alanın en az 18 ve en çok 39 yaşında olmalı,
- Devir alan kişi, mülkü kalıcı ikametgahı olarak kullanmalı ve satış yapıldığı tarihten altı ay içerisinde Finlandiya'da yaşamaya başlamalıdır.
- Devir alan kişi, sözleşme imzaladığı tarihte, daha önceden bir mülkün en az %50'lik hissesine sahip olmamalıdır.

(https://www.vero.fi/en/individuals/housing/buying_a_home/buying_your_first_hom/)

ii) Yabancı Sermayeli Şirketlere Uygulanan Ayrımcılıklar

Finlandiya Hükümeti doğrudan yabancı yatırımlara açıktır. Şirket alımları ile ilgili genel düzenleyici sınırlama yoktur. Birleşme ve satın almaların yasama denetimi ağırlıklı olarak yerel kurallara ve AB rekabet kurallarına tabidir. Fin Şirketlerinin Yabancı Devralmaları Kontrol Yasası uyarınca temel ulusal çıkarların gözetilmesi amacıyla bazı büyük Fin şirketlerinin satın alınması ülkenin İstihdam ve Ekonomi Bakanlığınca izlenebilir.

Diğer birçok ülkenin aksine, Finlandiya yabancı sermayeli firmalara ekonomideki diğer firmalara verilmeyen vergi kolaylıkları sağlayarak veya sübvansiyonlar vererek "pozitif" ayrımcılık yapmamaktadır. Bunun yerine, eğitilmiş iş gücü ve iyi işleyen alt yapı olanakları gibi ileri üretim faktörlerini sağlayan politikalar takip ederek ekonomideki tüm firmalar için uygun şartları sağlandığı belirtilmektedir.

-Şirket Kuruluşunda, Vergi Hukukunda ve Yabancıların Serbest Dolaşımı Konusunda Ayrımcılık

Finlandiya Cumhuriyeti yabancı yatırımcıları ülkeye çekmeye istekli olduğundan yabancı yatırımcılara negatif ayrımcılık uygulamamaktadır. Fin vatandaşına uygulandığı gibi gerekli koşulları sağlaması durumunda yabancı yatırımcıya da aynı şekilde ülkede şirket kurma hakkı verilmektedir.

Ülke vergi hukukunda yerel şirketlerin lehine yabancı şirket ayrımcılığı yapılmamakla birlikte gelirlerin birden fazla ülkede vergi konusu olmasını engellemek amacıyla birçok ülke ile Finlandiya arasında Çifte Vergilendirmeyi Önleme anlaşması yapılmıştır. Türkiye Cumhuriyeti ile Finlandiya Cumhuriyeti arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması 09/05/1986 tarihinde imzalanmıştır.

Finlandiya Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti arasında 13/05/1993 tarihinde 'Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması' imzalanmıştır.

2. Yatırım Teşvik Mevzuatı

Fin hükümeti ülkeye yapılacak doğrudan yabancı yatırımlara açık bir politika takip etmektedir. Ülkede şirket birleşmeleri ve satın almalar konusunda genel düzenleyici sınırlamalar bulunmamaktadır. Ülkenin, şirket birleşmeleri ve satın alma yasalarının denetimi genel olarak yerel ve ayrıca AB rekabet kuralları çerçevesinde düzenlenmektedir.

Yabancı sermayeli şirketlerin, Fin vatandaşlarına ait şirketler ile eşit düzeyde devlet teşviklerinden yararlanma hakları bulunmaktadır. Destekler; nakit hibe, krediler, iştirak, teminat formlarında, vergi indirimleri ve bazı durumlarda çalışanlara eğitim sağlayarak verilebilmektedir.

Devlet tarafından yönetilen iş yardımları (yatırım yardımı, start-up sübvansiyonları, ulaşım yardımı, enerji sübvansiyonları, personel eğitimi, vergi indirimi, iş geliştirme yardımı) ağırlıklı olarak küçük ve orta ölçekli işletmelerin uzun vadeli rekabet gücünü iyileştirilmesini hedeflemektedir. İş yardımları ülkede Ekonomik Kalkınma ile Ulaştırma ve Çevre Merkezlerince (ELY Centres) koordine edilmektedir. ELY Merkezlerinin 15 bölge müdürlüğü bulunmaktadır. Bu merkezlerde danışmanlık, eğitim, kayıt konularında rehberlik hizmetleri sunulmaktadır.

Finlandiya'nın sera gazı emisyonlarını azaltabilmesi amacıyla çok sayıda kömür yakıtlı enerji santralinin enerji kaynağı olarak kömürü 2025 yılı sonuna kadar daha çevre dostu çözümlerle değiştirmesini sağlamak amaçlanmaktadır. Ayrıca, Finlandiya Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve yayımlanan 2023-2026 Genel Hükümet Mali Planı'nda; Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin etkilerine hazırlanmak için, fosil enerji kullanımını bırakmayı önemli ölçüde hızlandırmak ve yeşil dönüşüme yönelik yeni teknolojilerin tanıtılmasına destek sağlamak amacıyla, enerjide kendi kendine yeterliliği ve arz güvenliğini güçlendirmek için 2022-2023 için bir dizi önlem belirlendiği açıklanmıştır. Bu kapsamda, enerji yatırımlarının hızlandırılması, ulaşımda fosil yakıtların aşamalı olarak kaldırılması ve düşük katlı konutlar ve diğer konut binaları için ısıtma çözümlerine yönelik olarak yardımlar verileceği açıklanmıştır.

Yabancı yatırımcılar, ülkenin kuzey, kuzey doğu ve kuzey batısında yer alan farklı kalkınma bölgeleri için verilen çeşitli yatırım desteklerinden faydalanabilirler. Daha çok küçük ve orta çaplı yatırımlara sağlanan bu yardımlardan gelişme bölgelerinde istihdamı sağlama şartıyla büyük ölçekli şirketler de faydalanabilmektedir. İş geliştirme yardımları; şirketin kurulması ve işletilmesi, know-how, uluslararasılaşma, ürün geliştirme veya süreç geliştirme konularında sağlanmaktadır.

Start-up şirketlere yönelik olarak sağlanan teşvikler, şirketin kurulum ve iş operasyonlarının gelişimi aşamasındaki ilk 12 ayda verilmektedir. Faydalanabilmek için, şirket kurulumundan önce yerel TE Ofislerine başvurulması gerekmektedir. Teşvik kararı ülke İstihdam ve Kalkınma Ofislerince verilmektedir.

Enerji verimliliği ve enerjinin tasarrufu konularında yatırımları bulunan şirketlere ülke Ekonomik İşler ve İstihdam Bakanlığınca enerji sübvansiyonları sağlanabilmektedir. Kural olarak, Business Finland tüm yardım başvurularını işleme koymaktadır. Finlandiya Ekonomik İşler ve İstihdam Bakanlığı, yardım için uygun harcamaların 5.000.000 Avro'yu aştığı yatırım projelerinde veya yardım için uygun harcamaların 1.000.000 Avro'yu aştığı yeni teknolojiyle ilgili projelere yardım sağlanmasına karar vermektedir.

Talent Explorer fonu, Business Finland tarafından verilen bir finansman olarak, şirketlerin seçilen uluslararası pazarda yer edinmelerine yardımcı olacak yeni bilgi ve becerilere sahip bir uzman istihdam etmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Talent Explorer fonu, ulusal Talent Boost programının bir parçası olarak 2019 yılında hayata geçirilmiştir.

Temel tarım hariç, her boyutta ve tüm sektörlerde devlet finansman şirketi Finnvera tarafından kredi sağlanabilmektedir. Finnvera'nın kredi hizmetleri, start-up ve mikro şirketlere sağladığı kredilerden, büyük ihracatçılara ve finansörlere sağlanan ihracat kredi garantisine kadar uzanmaktadır. Finnvera ayrıca Finlandiya'nın resmi İhracat Kredi Ajansıdır (ECA).

AB tarafından sağlanan finansman destekleri ülkede büyük ölçüde ELY Merkezleri aracılığıyla verilmektedir. Bu yardımlar rekabet gücünü geliştirme projeleri, know-how ve çevre yönetimi KOBİ sektörüne yönelik yardımlardır. Özellikle bu yardımlar start-up ve hizmet sektörü firmalarına ayrıcalık vermektedir.

Business Finland, Fin Şirketlerine inovasyon, uluslararasılaşma, yatırım ve turizm promosyonu konularında hizmet veren destek ajansıdır. Şirketler ve araştırma gruplarının araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri için teşvikler sağlar. Ajansın sağladığı çeşitli teşviklere aşağıdaki linkten ulaşılabilir.

(<https://www.businessfinland.fi/en/for-finnish-customers/services/funding/>)

Fin Sanayi Yatırımları Şirketi, sermaye yatırımları yapan şirketlerin büyümeleri, satın alma ve birleşmeleri ve ayrıca uluslararasılaşma aşamalarında, onlara yatırım yapan, Fin devletinin sahip olduğu bir yatırım şirkettir. Ayrıca, eğer yabancı şirketlerin sermayeleri, Finlandiya'da iş geliştirme konusunda kullanılırsa, Fin Sanayi Yatırımları bu şirketlere de yatırım yapmaktadır.

C. FİNLANDIYA'DA TÜRK YATIRIMLARI

1. Önde Gelen Yatırımlar ve Sektörler Hakkında Bilgilendirme

Büyükelçiliğimiz notuna göre, Finlandiya'da yerleşik Türk vatandaşı sayısı yaklaşık 13.500 kişidir. Ülkede yerleşik Türk topluluğunun ticari ve ekonomik etkinlik düzeyi AB'de yerleşik diğer Türk topluluklarına kıyasla küçüktür.

Finlandiya'daki Türk girişimcileri tarafından kurularak çoğunluğu hizmet sektörü (restoran, lokanta, bar ve diğer kollar) olmak üzere faaliyet gösteren yaklaşık 400 civarında küçük ölçekli Türk girişimi olduğu belirtilmektedir. Söz konusu firmalar, madencilik, turizm, tekstil, danışmanlık, elektronik ürünler, havuz ekipmanları-oyun parkları, el halısı, ambalaj malzemeleri, alkollü içecekler, ahşap ürünler, lojistik, gübre, inşaat, kuyumculuk vb. alanlarında faaliyet göstermektedir.

T.C. Merkez Bankası kaynaklarından alınmış olan, Finlandiya'daki Türk yatırım verileri ile tablosu aşağıda sunulmaktadır.

Türkiye'de Yerleşik Kişilerin Finlandiya'daki Doğrudan Yatırımları, milyon ABD Doları

Dönemler	2002-2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2002-2022
Finlandiya	15	4	47	0	0	1	67

*Geçici veri

Kaynak: T.C. Merkez Bankası

Finlandiya'nın, teknoloji ve bilgi üreten birçok firmaya ev sahipliği yapması, bu alanda yatırım yapmak isteyen Türk firmalarına alternatifler sunmaktadır. Söz konusu Fin firmalarıyla iş birliği yapılması veya bu firmalar ya da faaliyetlere yönelik yatırım yapılması halinde, Türk firmalarının Finlandiya pazarına girmeleri ve Türkiye'ye teknoloji aktarmalarının yolu açılacaktır.

Finlandiya İstatistik Kurumu verilerine göre hazırlanan Finlandiya-Türkiye doğrudan yabancı yatırım verileri aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Ülkesine Göre Doğrudan Yabancı Yatırımlar, Yatırımın Yönü ve Yılı, Milyon Avro

			2018	2019	2020	2021
Çıkış	Türkiye	yatırım stoğu	1.603	1.195	294	339
		yatırım akışı	...	34	-406	359
		yatırım geliri	94	109	1	4
Giriş	Türkiye	yatırım stoğu	31	14	25	14

		yatırım akışı	7	-18	11	-26
		yatırım geliri	1	1

Kaynak: Finlandiya İstatistik Kurumu

Esas olarak Türkiye ve Finlandiya birbirlerini tamamlayıcı sanayi yapısına sahiptir. Bunu mevcut dış ticaret verileri ile Türkiye'deki Finlandiya yatırımlarından takip etmek mümkündür. Diğer taraftan, Türkiye'nin imalat gücü ve rekabet özellikleri geleneksel ihrac pazarları ile beraber dikkate alındığında ekonomik ilişkilerin gelişmesi için önemli bir potansiyel bulunduğu anlaşılmaktadır.

Bu kapsamda, özellikle AB Gümrük Birliğinin sağladığı alt yapı çerçevesinde Finlandiya'nın pek çok tüketim ürününü ve sanayi ara malını rekabetçi fiyatlarla Türkiye'den temin etmesi söz konusudur. Türkiye'de yapılacak yatırımlar ise başta iç pazar olmak üzere, Afrika ve Orta Asya'da yeni pazar açılımları ortaya koyabilecektir. Bu şekilde, özellikle Finlandiya'daki yüksek iş gücü maliyetlerine karşı önemli rekabet avantajı sağlanabilmesi mümkündür.

Finlandiya'nın son dönemde üzerinde yoğunlaştığı temiz çevre teknolojileri, yenilenebilir enerji, nükleer güvenlik ve yenilikçilik gibi konularda Türkiye'de yeni uygulama alanları bulabileceği düşünülmektedir. Bu kapsamda, özellikle yenilenebilir enerji sektöründe yüksek verimliliğe sahip teknolojilere esasında Türkiye'de yapılacak yatırımların avantajlar getirebileceği düşünülmektedir.

Finlandiya ile hizmet sektöründe iş birliği olanaklarının gözden geçirilmesi faydalı olacaktır. Bu imkanlardan birisi de Finlerin Türkiye'de sağlık hizmetlerinden faydalanmaları olacaktır. Finlandiya sosyal güvenlik sistemi, AB ülkesi olmaması nedeniyle Türkiye'deki sağlık harcamalarına katkı sağlamamaktadır. Ancak, sosyal güvenlik desteğine konu olmayan kişisel bakım ve iyi yaşam olarak adlandırılan hizmetlerde ticari fırsatlar yakalanabileceği düşünülmektedir.

Gemi yapımı son yıllarda canlanma göstermiştir. Özellikle büyük seyahat gemilerinin yapımı için önemli siparişler alınmaktadır. Bu alandaki en önemli yapımcı olan Alman menşeli Meyer-Turku firmasının programının önümüzdeki yıllar için dolduğu bildirilmektedir. Buna bağlı olarak gemi yenileme işlerinin de artması beklenmektedir. Türkiye'deki gemi imalat sektörünün bu alanda iş birliği yapabileceği değerlendirilmektedir. Büyük seyahat gemileri, geniş iç hacimleri ve konforlu yolcu taşıma için planlandığından gemi içi/kabin dekorasyonu gibi işlerin ilave iş birliği imkânı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Tekstil ve hazır giyim Finlandiya'da öncelikli olan tasarım eğilimleri ile beraber ele alındığında her zaman önemli potansiyel taşımaktadır. Makine ihracatçılarımızın gerek kalite gerekse fiyatlar bakımından Finlandiya'daki pozisyonlarını güçlendirebileceği öngörülmektedir. Bu alanda yapılacak iş birliğinin Türkiye'ye yönelik teknoloji transferini de kolaylaştıracağı düşünülmektedir.

Finlandiya'ya yönelik elektrikli cihaz ihracatında televizyon ile çamaşır makinası gibi elektrikli ev aletleri önemli pay almaktadır. Diğer alanlara yönelik elektrikli makina ve cihazlar konusunda yapılacak iş birliğinin bu sektörde fırsatlar ortaya koyabileceği öngörülmektedir.

Mevsimlere bağlı olarak ülkemiz meyve ve sebze ürünleri pazarda yer bulurken Finlandiya'daki önemli perakende zincirleri bu ürünlere yönelik çeşitli sertifikasyon taleplerinde bulunmaktadır. Sertifikasyon taleplerinin karşılanması meyve ve sebze ihracatımızın artmasına imkn sağlayacaktır.

Güvene dayalı çalışma kültürünü tercih eden Finlerin yeni ortaklar konusunda daha mesafeli ve dikkatli olduğu gözlenmektedir. Bu anlamda, açık bir yaklaşımla yerine getirilebilir taahhütlerin sunulması ileriye dönük kalıcı iş birliklerinin tesisinde yararlı olabilecektir. Öte yandan, Finlandiya'da genel anlamda Türk ürünlerine karşı olumsuz bir ön yargı bulunmadığı gözlenmektedir. Bu çerçevede iyi tesis edilmiş ticari ortakların uzun süreli iş olanakları yaratabileceği öngörülmektedir.

D. FİNLANDIYA'DAKİ DİğER ÜLKE YATIRIMLARI (Doğrudan Yabancı Yatırım Verileri)

Finlandiya İstatistik Ofisi tarafından açıklanan verilere göre; Finlandiya'nın dışa dönük DYY değeri 2020 yılında 117,1 milyar Avro iken, 2021 yılı sonunda bu değer 125 milyar Avro olarak gerçekleşmiştir. Finlandiya'nın ie dönük DYY stokunun değeri ise 2021 yılında 2,5 milyar Avro'luk bir artışla 76,2 milyar Avro olarak gerçekleşmiştir.

Finlandiya'nın Doğrudan Yabancı Yatırımları, Milyon Avro

			2019	2020	2021
ıkış	Tüm lkeler	yatırım stoğu	130.381	117.075	125.029
		yatırım akışı	579	1.540	1.927
		yatırım geliri	12.196	11.292	13.976
Giriş	Tüm lkeler	yatırım stoğu	76.394	73.725	76.189
		yatırım akışı	9.964	-2.495	8.972
		yatırım geliri	7.436	5.534	8.682

Kaynak: Finlandiya İstatistik Ofisi.

Finlandiya'daki Diğer Ülke İştirakleri (2021 Yılı)

	Çalışan Sayısı	Ciro (€ milyon)	İştirak Sayısı
İsveç	81.934	26.502	1.279
ABD	26.920	14.498	710
Almanya	24.635	14.099	389
Danimarka	18.352	6.929	209
Norveç	18.811	6.716	268
Birleşik Krallık	22.167	4.760	339
İsviçre	11.742	4.560	141
Rusya Federasyonu	753	4.295	22
Japonya	10.164	4.076	124
ÇHC	2.625	3.822	52
Fransa	8.931	3.677	138
Hollanda	9.086	3.176	166
Lüksemburg	10.093	2.965	236
İtalya	4.328	1.835	55
Kanada	5.988	1.609	44
Avusturya	3.136	1.388	40
İrlanda	3.208	1.294	52
Diğer Ülkeler	15.379	6.385	487
Toplam	278.252	112.586	4.751

Kaynak: Finlandiya İstatistik Ofisi.

E. YATIRIMCILAR İÇİN YARARLI BİLGİLER

1. Faydalı Linkler

Finlandiya'ya yatırım hedefleri bulunan yatırımcılarımızın, konu ile ilgili olarak faydalanabilecekleri kurumların linkleri aşağıda yer almaktadır:

Finlandiya Ulusal Patent ve Kayıt Kurulu

<https://www.prh.fi/en/index.html>

Ekonomik Kalkınma Ulaşım ve Çevre Merkezleri

<http://www.ely-keskus.fi/en/web/ely-en/>

Business Finland, Fin Şirketleri İçin Yenilik, Uluslararasılaşma, Yatırım ve Turizm Promosyon Ajansı

<https://www.businessfinland.fi>

Sanayi Yatırımları Kurumu
<http://www.industryinvestment.com/>

Finnvera, Finlandiya Resmi İhracat Kredi Ajansı
<https://www.finnvera.fi>

Finlandiya Şirketler Bilgi Sistemi
<https://www.ytj.fi/>

Finlandiya Sosyal Sigortalar Kurumu (Kela)
<http://www.kela.fi/>

Yeni İş Kuran Şirketlere Ücretsiz Elektronik Ortamda ve Telefonla Danışmanlık Hizmetleri
<https://www.suomi.fi/company>

Finlandiya Vergi Dairesi
<https://www.vero.fi/en-US>

Dijital ve Nüfus Veri Hizmetleri Ajansı
<https://dvv.fi/en/individuals>

Fin Mevzuatı Veri Bankası
<http://www.finlex.fi/fi/>

Finlandiya İstatistik Ofisi
<http://stat.fi/>